

Sygn. akt I ACz 557/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Elżbieta Karpeta

Sędzia SA Ewa Jastrzębska

Sędzia SO del. Tomasz Tatarczyk (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 maja 2016 r.

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego

Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.

przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie Przewodniczącego Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt I Nc 43/16

postanawia :

oddalić zażalenie.

SSO Tomasz Tatarczyk SSA Elżbieta Karpeta SSA Ewa Jastrzębska

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z 25 lutego 2016 r. przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Częstochowie na podstawie art. 130² § 1 k.p.c. nakazał zwrócić powodowi pozew o zapłatę 94 718,64 zł ponieważ, jak wywiódł, pozew wniesiony został przez radcę prawnego, podlegał opłacie w wysokości stosunkowej obliczonej od wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu i nie został należycie opłacony. Powód zastępowany przez radcę prawnego uścił od pozwu opłatę w kwocie 1 000 zł uznając błędnie, że w sprawie znajduje zastosowania art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zgodnie z tym przepisem, w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1000 złotych. Podniósł przewodniczący, że dodanie do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych art. 13 ust. 1a miało związek z uchyleniem przepisów art. 96-98 ustawy Prawo bankowe przewidujących uprawnienie banków do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych.

W zażaleniu powód zarzucił naruszenie art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez niezastosowanie i uznanie, że strona powodowa winna uścił opłatę sądową od pozwu w wysokości wyższej niż 1 000 złotych. W oparciu o ten zarzut skarżący domagał się uchylenia zarządzenia o zwrocie pozwu, zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, zwrotu uiszczonych od zażalenia opłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Dochodzone przez powoda roszczenie niewątpliwie ma swe źródło w czynności bankowej, której dokonał pozwany z poprzednikiem prawnym powoda – bankiem. Wskutek przelewu wierzytelności zmianie nie ulega charakter stosunku zobowiązaniowego, a tylko osoba wierzyciela.

Zażalenie nie mogło odnieść skutku albowiem prawidłowo stwierdził przewodniczący w Sądzie Okręgowym, że w sprawie nie znajdował zastosowania art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Przepis ten w brzmieniu obowiązującym przed zmianą wprowadzoną ustawą z 18 marca 2016 r. stanowił, że w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.), opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1000 złotych.

Ustawa zmieniająca weszła w życie w dniu 15 kwietnia 2016 r. Według art. 2 tej ustawy, do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, przepisy dotychczasowe. Na gruncie stanu prawnego obowiązującego przed zmianą wprowadzoną ustawą z 18 marca 2016 r. zbadać zatem należało prawidłowość zaskarżonego zarządzenia o zwrocie pozwu.

Przepis art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ma charakter wyjątkowy w stosunku do uregulowania zawartego w ust. 1 art. 13 ustawy, dlatego też jego wykładnia powinna być ścisła i należy przy niej uwzględnić ratio legis i kontekst unormowania dodanego ustawą z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw.

Zasadą według art. 13 ust. 1 ustawy jest, że opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe; wynosi ona 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100 000 złotych.

Wyjątkowy charakter uregulowania zawartego w art. 13 ust. 1a ustawy przemawia za ograniczeniem zakresu jego stosowania.

Przywołany w treści tego przepisu art. 5 ust. 1 i 2 pr. bankowego zawiera katalog czynności bankowych.

Uznać trzeba, że art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nawiązywał do kryterium podmiotowego definicji czynności bankowej i przez to w sposób szczególny regulował wysokość opłat pobieranych w sprawach, w których przynajmniej po jednej stronie występuje bank i które wiążą się z działalnością prowadzoną przez bank.

Art. 13 ust. 1a dodany został do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, mocą której uchylono art. 96-98 Prawa bankowego uprawniające banki do wystawiania, na podstawie ksiąg banku lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, bankowych tytułów egzekucyjnych i prowadzenia w oparciu o nie, po nadaniu im przez sąd klauzuli wykonalności, egzekucji przeciwko osobom, które bezpośrednio z bankiem dokonały czynności bankowej albo były dłużnikami banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikających z czynności bankowej.

Wyposażenie banków w możliwość wystawiania tytułów egzekucyjnych ułatwiało im proces dochodzenia należności bez konieczności wszczynania postępowania rozpoznawczego przed sądem i w sposób znacznie mniej kosztowny. Z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi klauzuli wykonalności wiązał się obowiązek uiszczenia opłaty stałej w wysokości 50 zł. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem, przywilej egzekucyjny określony w uchylonych przepisach przysługiwał jedynie bankom. W razie cesji wierzytelności, także po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego, nabywca nie mógł się nim posłużyć.

W związku z uchyleniem przepisów dotyczących bankowych tytułów egzekucyjnych pozostaje zmiana ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych polegająca na wprowadzeniu uregulowania przewidującego stosunkowo niższe opłaty sądowe w sprawach roszczeń wynikających z czynności bankowych.

Zmiana ta zapewne zapobiec miała radykalnemu wzrostowi kosztów realizacji przez bank roszczeń wynikających z czynności bankowych.

Tak jak w poprzednim stanie prawnym powód jako nabywca wierzytelności nie mógł skorzystać z zastrzeżonego dla banku przywileju egzekucyjnego, tak po uchyleniu art. 96-98 pr. bankowego wyłączone zostało zastosowanie względem niego szczególnego uregulowania zawartego w art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Notabene, zmiana wprowadzona ustawą z 18 marca 2016 r. polega na ograniczeniu uprzywilejowania w zakresie wysokości pobieranej opłaty stosunkowej do podmiotów będących konsumentami i osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rodzinne.

Ponieważ pozew wniesiony przez radcę prawnego podlegał opłacie stosunkowej (5%) obliczonej od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu i nie został należycie opłacony, zasadnie przewodniczący w Sądzie Okręgowym nakazał jego zwrot na podstawie art. 130² § 1 k.p.c.

Dlatego zażalenie powoda, jako niezasadne, Sąd Apelacyjny oddalił działając z mocy art. 385 w związku z art. 397 § 2 i 398 k.p.c.

SSO Tomasz Tatarczyk SSA Elżbieta Karpeta SSA Ewa Jastrzębska